

Innst. 43 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra utenriks- og forsvarskomiteen

Prop. 191 S (2012–2013), kap. 163

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2013 under Utenriksdepartementet (humanitær bistand til Syria, Sør-Sudan og området rundt de store sjøer i Afrika)

Til Stortinget

1. Sammendrag

I denne proposisjonen blir det foreslått bevilget 350 mill. kroner til humanitær bistand til Syria, Sør-Sudan og området rundt de store sjøer i Afrika.

1.1 Bakgrunn

Konflikten i Syria har vart siden mars 2011. De humanitære konsekvensene av konflikten var alvorlige allerede i 2012, men har vært særlig dramatiske i 2013. Antall sivile som har behov for assistanse og beskyttelse er langt høyere enn selv de verste prognosene tilsa ved årsskiftet. FN rapporterer at mer enn 100 000 mennesker er drept og at minst 6,8 millioner mennesker, hvorav 3,1 millioner barn, er avhengige av humanitær støtte i Syria. De siste prognosene fra FN tilsier at innen utgangen av 2013 vil halvparten av Syrias befolkning på 21,4 millioner være avhengig av humanitær hjelp. Antall mennesker som er fordrevet internt er ca. 4,25 millioner og antall flyktninger til Syrias naboland har ifølge FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) passert 1,9 millioner. Det ankommer ca. 6 000 flyktninger til nabolandene hver eneste dag og UNHCR antar etter en forsiktig prognose at det vil være 2,5 millioner flyktninger ved årsskiftet 2013/14. Syria-krisen er i ferd med å bli den største flyktningkrisen siden UNHCR ble etablert rett etter 2. verdenskrig. Den massive flyktningstrømmen kan destabilisere hele regionen, noe som særlig

vil ramme Jordan og Libanon. Norge har hittil i 2013 bevilget 360 mill. kroner til humanitære tiltak i forbindelse med krisen i Syria.

Situasjonen øst i Den demokratiske republikken Kongo er svært spent og urolig. Økende vold og væpnede konfrontasjoner mellom opprørsgrupper og regjeringshæren har drevet tusenvis av mennesker på flukt. Konflikten står i fare for på nytt å spre seg til andre land i regionen. Også i Sør-Sudan har kamper mellom regjeringsstyrker og ikke-statlige væpnede grupper drevet over 60 000 mennesker på flukt. Særlig i provinsen Jonglei i Sør-Sudan er det omfattende humanitære behov. Ifølge FN kan konflikten trekke ut og de sivile vil forbli fordrevne over en lengre periode.

For budsjettåret 2013 er det bevilget 2 313,6 mill. kroner til humanitær bistand over kap.163 post 71 (humanitær bistand). I henhold til vedlegg 1 i St.meld. nr. 40 (2008–2009), ble det i januar avsatt en reserve på 15 pst. av disse midlene, dvs. 350 mill. kroner, til å fange opp eventuelle nye kriser i løpet av året. Behovene i de store fastlåste humanitære krisene (Somalia, Afghanistan, Sør-Sudan, Sudan, Palestina, Pakistan, Colombia, Den demokratiske republikken Kongo) har også i 2013 ligget på et høyt nivå. Samtidig har året hittil vært preget av nye og svært omfattende humanitære behov. Den avsatte reserven til humanitær bistand har i all hovedsak gått til Syria-krisen. I tillegg har den negative utviklingen i Mali, Den demokratiske republikken Kongo, Somalia, Sudan, Sør-Sudan, Myanmar og Kenya belastet reserven, slik at denne nå er oppbrukt.

Syria-krisen har allerede svært store dimensjoner og de humanitære appellene er betydelig underfinansierte. Det mangler totalt 16,8 mrd. kroner (USD 2,8 mrd.) for å støtte FNs appeller fullt ut. Det er behov for en betydelig økning i den internasjonale støtten til humanitære tiltak både inne i Syria og i nabolandene.

I dag står EU og 4 land (Kuwait, USA, UK, Japan) for nærmere 70 pst. av de totale bidrag. Norge bør bidra mer, i tillegg til at vi bør arbeide for en bredere giverbase.

De ekstremt store behovene gjør at regjeringen foreslår å øke det norske humanitære bidraget til Syria, Sør-Sudan og området rundt de store sjøer i Afrika med 350 mill. kroner over bistandsbudsjettet for 2013.

1.2 Innretning av den norske støtten

Økningen foreslås fordelt til Syria med 275 mill. kroner og til Sør-Sudan og området rundt de store sjøer i Afrika med 75 mill. kroner, for å dekke de umiddelbare humanitære behovene i disse landene. Norsk støtte vil kanaliseres gjennom humanitære organisasjoner som har tilgang, kapasitet, er effektive og som raskt kan gjennomføre ytterligere humanitære tiltak. Innsats innen helse, beskyttelse av barn og arbeid mot seksualisert vold er blant de viktigste satsingsområdene for norsk humanitær bistand.

Det samlede humanitære bidraget fra Norge til Syria i 2013 vil etter dette utgjøre 635 mill. kroner. Dette tilsvarer nivået på det norske bidraget til tørken på Afrikas horn i 2011, som hadde lignende dimensjoner.

3. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I statsbudsjettet for 2013 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
163		Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter,	
	71	Humanitær bistand, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 2 313 600 000 til kr 2 663 600 000	350 000 000

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 2. desember 2013

Anniken Huitfeldt

leder

Øyvind Halleraker

ordfører

1.3 Inndekning

Inndekningen vurderes i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet for 2013.

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet for 2013 under Utenriksdepartementet (humanitær bistand til Syria, Sør-Sudan og området rundt de store sjøer i Afrika) i samsvar med et vedlagt forslag.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Svein Roald Hansen, lederen Anniken Huitfeldt, Marit Nybakk, Kåre Simensen og Jens Stoltenberg, fra Høyre, Elin Rodum Agdestein, Regina Alexandrova, Sylvi Graham, Øyvind Halleraker og Trond Helleland, fra Fremskrittspartiet, Kristian Norheim, Per Sandberg og Christian Tybring-Gjedde, fra Kristelig Folkeparti, Knut Arild Hareide, fra Senterpartiet, Liv Signe Navarsete, fra Venstre, Trine Skei Grande, og fra Sosialistisk Venstreparti, Bård Vegar Solhjell, tar dette til etterretning og slutter seg til regjeringens forslag om økning av bevilgningen under kap. 163 post 71 med 350 mill. kroner.